

Nr 349.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående ändringar i staten för folkskollärarnas pensionsinrättning; given Stockholms slott den 26 april 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att i lönestaten för folkskollärarnas pensionsinrättning må, med utslutande av den nuvarande sekreterar- och ombudsmannabefattningen, med ett arvode å 3,500 kronor, jämte den till staten nu fogade första anmärkningen uppföras en ordinarie sekreterare, tillika ombudsman, med lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å respektive 3,600 kronor, 1,800 kronor och 400 kronor, tillhopa 5,800 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring,

att i nämnda lönestat uppföres ett kvinnligt biträde av tredje graden med lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å respektive 1,100 kronor, 750 kronor och 150 kronor, tillhopa 2,000 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring,

att för de i samma lönestat upptagna två ordinarie kvinnliga skrivbiträdena uppföras och samma avlöningsförmåner som för kvinnliga skrivbiträden i andra lönegraden, alltså för vardera biträdet lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å respektive 900 kronor, 550 kronor och 150 kronor eller tillhopa 1,600 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring,

att avlöningsförmåner för den i lönestaten uppförde vaktmästaren må fastställas i överensstämmelse med de avlöningsförmåner, som äro, respektive kunna varda av 1918 års riksdag bestämda för förste vaktmästare vid statens centrala ämbetsverk, dock med rätt för honom att för tillsyn

över pensionsinrättningens fastighet, utan avdrag å avlöningen, åtnjuta fri bostad jämte bränsle,

att följande i staten uppförda anslag, nämligen: förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 3,000 kronor, och reservationsanslaget till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare, nu 9,800 kronor, må höjas, det förra till 4,000 kronor och det senare till 10,000 kronor,

att de i kungörelsen den 22 juni 1911 angående ny stat för folkskollärarnas pensionsinrättning m. m. stadgade villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner förklaras skola äga tillämpning jämval å de nya och de omreglerade ordinarie befattningarna,

att den nya sekreterartjänstens innehavare må tillerkännas delaktighet i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa efter ett delaktighetsbelopp av 4,000 kronor, samt

att den på extra stat hos direktionen anställda kvinnliga bokhållaren må, därest hon blir innehavare av den föreslagna ordinarie kvinnliga biträdesbefattningen av tredje graden, för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo sin föregående tjänstgöring såsom extra bokhållare inom verket.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 april 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Rydén anförde härefter:

I skrivelse den 31 oktober 1917 har direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning hemställt, att förslag måtte avlåtas till riksdagen om vissa ändringar i pensionsinrättningens lönestat, avseende uppförande å staten av en ordinarie sekreterare, tillika ombudsman, och en ordinarie kvinnlig bokhållare, förändring av två kvinnliga skrivbiträdesbefattningar i första lönegraden till biträden av andra lönegraden, förbättring av vaktmästarens löneförmåner ävensom höjning av i staten för pensionsinrättningen uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg och reservationsanslaget till vikariatsersättningar m. m.

Ändringar i
staten för
folkskollära-
nas pensions-
inrättning.

På grund av remiss har statskontoret den 27 december 1917 avgivit utlåtande i ärendet.

Innan jag närmare ingår på direktionens framställning, torde det vara lämpligt att till en början lämna en redogörelse för pensionsinrättningens nuvarande organisation och löneförhållanden samt sättet för bestridandet av de under direktionen stående pensionsanstalternas förvaltningskostnader.

Jag vill då först erinra, att under direktionens förvaltning för närvarande äro ställda, förutom folkskollärarnas pensionsinrättning, även folkskollärarnas änke- och pupillkassa, lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa, småskollärarnas m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, lasarettsläkarnas pensionskassa, dövstumlärnarnas pensionsanstalt, lärarinnornas pensionsanstalt samt extra provinsialläkarnas pensionskassa. För de tre förstnämnda pensionsanstalterna hade gemensam lönestat fastställts genom beslut den 31 maj 1888. Övriga nyss uppräknade pensionsanstalter ställdes under direktionens förvaltning respektive under åren 1892, 1903, 1905, 1910 och 1912. Vål hade, med hänsyn till den härav föranledda utökningen i arbetet, direktionens funktionärer och den vid ifrågavarande pensionsanstalter anställda personalen fått sina avlöningsförmåner förstärkta med särskilda arvoden, men den utvidgning, direktionens verksamhetsområde sålunda undergått, hade gjort behovet av en genomgående omorganisation av och lönereglering för direktionens arbetskrafter allt starkare. Kungl. Maj:t framlade därför i sådant syfte proposition till 1911 års riksdag med förslag till ny stat för folkskollärarnas pensionsinrättning. Statsförslaget blev av riksdagen i huvudsak godkänt, och den nya staten fastställdes genom kungl. kungörelse den 22 juni 1911 att löna till efterrättelse från och med år 1912.

I det skick, staten då förelåg, hade den följande utseende:

	K r o n o r .				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Direktionens ordförande, arvode	—	—	—	2,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
En direktionsledamot, arvode	—	—	—	2,000	
En dito, dito	—	—	—	2 000	
En verkställande direktör ..	5,000	2,500	600	8,100	
En sekreterare och ombudsman	—	—	—	3,500	
Transport				18,100	

	K r o n o r .				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Transport				18,100	
En tjänsteman av andra lönegraden, tills vidare kassör	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
En tjänsteman av första lönegraden, tills vidare bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
En dito, dito	2,200	1,500	300	4,000	
Ett kvinnligt skrivbiträde ..	600	450	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
En vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Ålderstillägg, förslagsvis ..	—	—	—	3,000	
Till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare	—	—	—	7,400	
Till expenser, förslagsvis	—	—	—	6,800	
Summa				51,500	
Övergångsstat: personligt avlöningstillägg åt det nuvarande skrivbiträdet under förutsättning att hon antages till skrivbiträde å den nya staten				400	
			Summa	51 900	

Anm. 1. Under tjänstledighet på grund av sjukdom eller vid förordnande att uppehålla verkställande direktörens tjänst må sekreteraren och ombudsmannen, efter direktionens beprövande, bibehålla intill 2,300 kronor av sitt arvode, vid sjukdomsfall dock ej under längre tid än ett år.

Anm. 2. För tillsyn över folkskollärarnas pensionsinrättnings fastighet äger vaktmästaren åtnjuta fri bostad jämte bränsle.

Tillika stadgades för åtnjutande av de för verkställande direktören, tjänstemännen i andra och första lönegraden, skrivbiträdet och vaktmästaren i staten upptagna avlöningsförmåner vissa villkor och bestämmelser i huvudsaklig enlighet med vad som i allmänhet pläгат föreskrivas vid fastställande av nya lönestater för ämbetsverk och myndigheter.

I detta sammanhang vill jag med avseende å den följande framställningen omnämna, att i fråga om pensioneringen av änkor och barn efter ordinarie befattningshavare hos direktionen för närvarande gäller, att pensionerna skola utgå från lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa samt att delaktighetsbeloppen i sagda kassa utgöra för verkställande direktören och för tjänstemannen av andra lönegraden 4,000 kronor, för tjänstemännen av första lönegraden 3,700 kronor och för vaktmästaren 900 kronor.

I den år 1911 fastställda staten för folkskollärarnas pensionsinrättning hava sedermera inga andra ändringar vidtagits, än att *dels* jämlikt beslut av 1912 års riksdag ej mindre för det kvinnliga skrivbiträdet lönen, i likhet med vad som skett beträffande biträden i motsvarande ställning hos statens verk i allmänhet, höjts från 600 kronor till 700 kronor men tjänstgöringspenningarna sänkts från 450 kronor till 350 kronor än även anslaget till vikariatsersättningar m. m. samt förslagsanslaget till expenser höjts, det förra anslaget från 7,400 kronor till 9,800 kronor och det senare anslaget från 6,800 kronor till 8,000 kronor, *dels ock* med hänsyn till den ökning av göromålen, som blev en följd av att utbetalningssättet för de från ifrågavarande pensionskassor utgående pensioner ändrades från halvårsutbetalning till kvartalsutbetalning, i enlighet med 1915 års riksdags medgivande å staten uppförts ytterligare ett kvinnligt skrivbiträde med enahanda avlöningsförmåner, som tillkomma det förut å samma stat uppförda kvinnliga skrivbiträdet. Nu berörda ändringar i staten föranledde således en höjning av dess slutsumma från 51,900 kronor till 56,700 kronor.

Med avseende på bestridandet av förvaltningskostnaderna för de särskilda kassorna medgav 1911 års riksdag, att Kungl. Maj:t finge på förslag av direktionen efter omständigheterna bestämma fördelningen av nämnda kostnader mellan de särskilda av direktionen över pensionsinrättningen förvaltade pensionsanstalterna. Sedan direktionen avgivit förslag rörande sådan fördelning, förordnade Kungl. Maj:t den 22 december 1911, att förvaltningskostnaderna för de av direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning förvaltade pensionskassorna finge tills vidare fördelas efter följande procenttal:

för folkskollärarnas pensionsinrättning	36	procent
» » änke- och pupillkassa	12	»
» elementarlärarnas » »	10	»
» småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt	15	»
» lasarettsläkarnas pensionskassa	5	»
» dövtummlärarnas pensionsanstalt	7	»
» lärarinnornas »	9	»
» extra provinsialläkarnas pensionskassa	6	»

Jag övergår härefter till att behandla de av direktionen i förut omfördä skrivelse framställda särskilda äskandena och vill, jämte det jag i anslutning därtill redogör för statskontorets utlåtande över desamma, för egen del yttra mig i varje särskild fråga.

Vad då först angår sekreterar- och ombudsmannabefattningen torde en kort redogörelse för dess ställning under tiden före den nu gällande lönestatens tillkomst här vara på sin plats.

I den äldre lönestat, som fastställdes genom beslut den 31 maj 1888, var denna befattning uppförd såsom ordinarie tjänst med avlöningsförmåner, uppgående till 1,000 kronor i lön och 600 kronor i tjänstgöringspenningar, samt med rätt för tjänst innehavaren till ett ålderstilllägg å 200 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring. Med tjänsten var förenad rätt till pension, motsvarande lönen, från folkskollärarnas pensionsinrättning efter uppnåendet av viss levnads- och tjänstålder samt till pension för efterlevande änka och barn, lika med övningslärares vid allmänt läroverk, från lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa. Då berörda lönestat fastställdes, hade direktionen, på sätt förut nämnts, under sin förvaltning tre pensionsanstalter, nämligen folkskollärarnas pensionsinrättning, folkskollärarnas änke- och pupillkassa samt lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa. Såsom jag jämväl i det föregående erinrat, tillerkändes direktionens funktionärer under den följande tiden, till den nya lönestatens trädande i tillämpning, särskilda arvoden såsom gottgörelse för den ökning i arbetet, vilken föranleddes därav, att åtskilliga nya pensionsanstalter kommo under förvaltning av direktionen.

Sekreteraren
och ombuds-
mannen.

År 1911, alltså det sista år då den äldre lönestaten tillämpades, ägde sålunda sekreterar- och ombudsmannatjänstens innehavare uppbära i avlöningsförmåner tillhoppa 3,505 kronor, häri inberäknat särskilda dyrtidstillägg till belopp av 405 kronor.

Da den nya lönestaten framlades till godkännande av 1911 års riksdag, förelåg en från direktionen inkommen skrivelse av den 9 november 1907, däri direktionen avgivit förslag till organisation av den under direktionen ställda tjänstepersonalen m. m. Berörda skrivelse innehöll en redogörelse för sekreterarens och ombudsmannens dåvarande åligganden, vilken redogörelse jag här torde få återgiva. Sekreteraren och

ombudsmannen hade att föra protokoll vid direktionens sammanträden, uppsätta utgående expeditioner — med undantag av underdåniga utlåtanden i anledning av kungl. remisser i frågor av mera principiell natur, vilka utlåtanden ålåge dåvarande kamreraren att uppsätta — besörja expeditioners utskrift, meddela utlåtanden i läneärenden, föra liggare över läne- och säkerhetshandlingar, vaka över och besörja, att inteckningar förnyades och utestående fordringar indreves, inför domstolar och exekutiva myndigheter föra pensionskassornas talan, ordna och förvara protokoll, registratur och övriga handlingar samt under kamrerarens semester eller denne eljest beviljad tjänstledighet uppehålla kamrerarbefattningen.

Till dessa sekreteraren och ombudsmannen redan tillhörande åligganden skulle enligt direktionens förslag läggas skyldighet att biträda vid ärendens beredning till föredragning ävensom att i diarierna anteckna direktionens beslut. Det syntes vidare böra åligga sekreteraren och ombudsmannen att i allmänhet vid förefallande behov biträda kamreraren.

Beträffande frågan, huruvida tjänsten borde jämväl i ny lönestat uppföras såsom ordinarie eller vara förenad allenast med arvode, yttrade direktionen, att fullt tillräckliga skäl ej *då* förelåge att av ifrågavarande befattning göra en självständig ordinarie tjänst med den tjänstgöringstid, som borde fordras av innehavaren av en sådan tjänst, och med de väsentligt förbättrade löneförmåner, som därav komme att föranledas. Med avseende emellertid på de allt mer ökade göromålen och de större anspråk, som för framtiden komme att ställas på ifrågavarande tjänsteman, ansåg direktionen arvodet skäligen böra bestämmas till 4 000 kronor årligen. Till ytterligare motivering av det föreslagna arvodesbeloppet påpekade direktionen, hurusom till befattningen i fråga ej borde förordnas annan än juridiskt bildad person och att det vore synnerligen angeläget — särskilt med hänsyn till sekreterarens och ombudsmannens åliggande att vid behov vikariera för kamreraren — att för befattningen förvärva en i möjligaste mätto duglig person. Det syntes direktionen förtjäna att i detta sammanhang framhållas, hurusom särskilt ombudsmannabestyren till följd av de förvaltade fondernas oavbrutna tillväxt komme att i motsvarande grad ökas.

Den sålunda av direktionen väckta frågan om ny stat blev sedermera föremål för behandling av statskontoret, som ej hade något att erinra mot direktionens förslag i förevarande del, samt av lönerogleringskommittén, som ansåg ifrågavarande funktionär, med avseende å den förändrade ställningen såväl i organisatoriskt hänseende som beträffande formen för avlöningen, böra i staten upptagas såsom »ombudsman» med skyldighet emellertid för honom att utom egentliga ombudsmannagöromål fullgöra vad i övrigt enligt direktionens förslag skulle åligga honom. Det föreslagna arvodet 4,000 kronor syntes emellertid allt för högt tilltaget, då befattningen med den förändrade ställning direktionen föreslagit för dess innehavare syntes komma att erhålla karaktären av bisyssla, och borde skäligen sänkas till 3,000 kronor.

Sedan därefter såväl direktionen som statskontoret haft tillfälle att yttra sig över lönerogleringskommitténs utlåtande — varvid direktionen vidhöll sitt förslag samt statskontoret förklarade sig anse att, därest vad kommittén anfört syntes böra föranleda nedsättning i det av direktionen och statskontoret förordade arvodet, denna nedsättning dock icke borde gå längre än till 3,500 kronor — blev i förenämnda proposition till 1911 års riksdag förslag i förevarande avseende framställt i enlighet med statskontorets sålunda uttalade mening; varefter i den sedermera fastställda lönestaten befattningen, såsom av det föregående inhämtas, upptogs med den av direktionen föreslagna benämningen sekreterare och ombudsman och med ett arvode å 3,500 kronor.

I sedermera den 23 januari 1912 av direktionen fastställd arbetsordning, av vilken ett tryckt exemplar bilagts direktionens nu ifrågavarande skrivelse, hava sekreterarens och ombudsmannens åligganden angivits sålunda:

att uppsätta promemorior för föredragning av inkommande ansökningar om pensioner eller understöd;

att jämväl i övrigt vid förefallande behov biträda verkställande direktören såväl vid ärendens beredning till föredragning som eljest;

att föra protokoll vid direktionens sammanträden;

att — med det undantag som föranledes av verkställande direktörens åliggande i fråga om uppsättande av förslag till vissa underdåniga utlåtanden — uppsätta koncept till de expeditioner, som föranledas av direktionens fattade beslut, samt, sedan koncepten blivit vederbörligen justerade, skyndsamt ombesörja expeditionernas utskrift och kollationering;

att i behörigt diarium göra anteckning vid de särskilda ärendena om direktionens dem fattade beslut;

att efter varje års slut låta inbinda protokoll och registratur samt att ordna och förvara pensionskassornas handlingar ävensom föra arkiv- och inventarieförteckningar;

att över alla ansökningar om lån eller om förändring i villkor för redan lämnade lån meddela sitt skriftliga utlåtande;

att föra särskilda liggare över pensionskassornas alla låne- och säkerhetshandlingar;

att vaka över och besörja erforderliga förnyelser av inteckningar och andra lånehandlingar;

att indriva pensionskassornas förfallna fordringar;

att vid alla förekommande tillfällen inför domstolar eller andra myndigheter samt vid konkurser föra pensionskassornas talan samt bevaka och ansvara för iakttagande av fatalitetid;

samt att över alla till honom såsom ombudsman överlämnade mål och av honom däri vidtagna åtgärder enligt fastställt formulär föra fullständig anteckningsbok, som alltid bör vara tillgänglig å hans expedition.

I fråga om den ökning i direktionens arbetsbörda, som ägt rum, sedan direktionen avgav sitt förslag till den nu gällande lönestaten, yttrar direktionen i sin förberörda skrivelse den 31 oktober 1917:

Vid avgivandet av förslaget till 1911 års lönestat, utgick direktionen från den ställning, som rådde vid en tidpunkt, vilken numera ligger 10 år tillbaka.

Direktionen hade då under sin förvaltning sex pensionskassor, nämligen folkskollärarnas pensionsinrättning, folkskollärarnas änke- och pupillkassa, lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa — numera sedan 1912 års ingång ombildad till lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa — småskollärares m. fl. åldersunderstödsanstalt, lasarettsläkarnas pensionskassa och dövstumlärnarnas pensionsanstalt. Sedan dess hava tillkommit två nya pensionskassor, nämligen lärarinnornas pensionsanstalt från och med år 1911 och extra provinsialläkarnas pensionskassa från och med år 1912.

Till belysande av den utvidgning i övrigt, direktionens verksamhetsområde under de gångna 10 åren erhållit, må anföras, att antalet delägare i samtliga under direktionens förvaltning vid slutet av åren 1906 och 1916 ställda pensionskassor utgjorde

respektive 25,952 och 34,874, att antalet gällande pensions- och understödsbrev vid nämnda tidpunkter utgjorde respektive 3,179 och 4,883, pensioneringssumman respektive 1,195,458 kronor 88 öre och 2,608,268 kronor 27 öre samt kapitalbehållningen respektive 28,133,475 kronor 88 öre och 50,626,392 kronor 88 öre.

Det torde alltså vara tydligt, att direktionens och dess tjänstemäns arbetsuppgifter blivit under berörda tioårsperiod väsentligt ökade, vadan de nuvarande förhållandena ställa vida större krav på arbetskraft än förhållandena vid den tidpunkt, då direktionen framställde sitt förslag till lönestat. Det torde ock få anses givet, att arbetets omfattning kommer att ytterligare ökas, särskilt inom den närmaste tiden, då en länge förberedd löne- och pensionsreglering för folkskollärare och småskollärare torde komma att genomföras.

Direktionen utvecklar härefter de skäl, som enligt dess mening motivera ifrågavarande befattnings uppförande i staten såsom en självständig ordinarie tjänst, och anför i sådant avseende:

Att den redan inträdda ökningen av arbetet varit, åtminstone till någon del, av direktionen förutsedd, då direktionen föreslog en ny lönestat, framgår tydligt av direktionens förut omförmälda skrivelse av den 9 november 1907. Det av direktionen då föreslagna, jämförelsevis betydande arvodet, 4,000 kronor, lämnar ock en antydning i samma riktning. Å andra sidan utvisar samma skrivelse, att direktionen knappast tänkt sig den föreslagna anordningen av sekreterar- och ombudsmannatjänsten annat än såsom en övergångsform att gälla, till dess förhållandena utvecklats därhän, att fullt tillräckliga skäl föreläge för ett uppförande ånyo av denna tjänst å ordinarie stat.

Dessa förhållanden hava numera, enligt direktionens uppfattning, inträtt.

Direktionen får i detta avseende särskilt erinra om den, enligt arbetsordningen, sekreteraren och ombudsmannen åliggande skyldighet att i allmänhet vid förefallande behov biträda verkställande direktören såväl vid ärendenas beredning till föredragning som eljest.

Den med denna bestämmelse åsyftade fördelen att kunna bereda verkställande direktören ett så vitt möjligt effektivt biträde vid fullgörande av hans mångabanda uppgifter kan endast i rätt begränsad omfattning uppnås med den nuvarande organisationen, enligt vilken sekreterar- och ombudsmannatjänsten har karaktären av endast en bisyssla, av vars innehavare ej skäligen kan påfordras, att han skall ägna sin huvudsakliga tid och arbetskraft åt inom verket förekommande göromål.

Det är dock numera så mycket nödvändigare, att ett så vitt möjligt verksamt biträde beredes verkställande direktören, som den allt jämt fortgående ökningen av arbetets omfattning gjort sig särskilt kännbar just för honom. Berörda önskemål lär ej, såsom under den äldre lönestatens tillämpning, lämpligen kunna nås medelst en successiv ökning av arvodet — vartill utsikter för övrigt så mycket mindre synas förefinnas, som det av direktionen föreslagna arvodet allt från början väsentligen nedattes — utan synes kräva, att sekreterar- och ombudsmannabefattningen uppföres i staten såsom en självständig, ordinarie tjänst, av vars innehavare således kan påfordras, att han ägnar sin huvudsakliga tid åt arbete inom verket.

Med den sålunda av direktionen önskade omorganisationen åsyftas alltså icke att ålägga sekreteraren och ombudsmannen några helt nya arbetsuppgifter utan endast att vidsträcktare kunna utnyttja hans biträde vid förekommande göromål. Särskilt må i detta avseende frambållas, att den rätt vidlyftiga korrespondens, som verkstäl-

lande direktören har att föra i och för utlåning av medel, ärendens beredande till föredragning och besvarande av förfrågningar i olika ämnen, lämpligen borde kunna till god del efter verkställande direktörens anvisningar ombesörjas av sekreteraren och ombudsmannen. Arbetet i övrigt med ärendens beredning till föredragning är ensamt för sig av den tidskrävande art, att ett mera omfattande biträdande därvid jämte vad sekreteraren och ombudsmannen härutöver enligt arbetsordningen har att ombesörja helt visst komme att bereda honom full sysselsättning inom verket.

Oavsett det direkta tillskott i arbetskraft, den föreslagna anordningen avser att medföra, synes densamma jämväl i rent organisatoriskt hänseende vara av behovet påkallad. Det måste nämligen, i synnerhet i betraktande av den utveckling verket numera erhållit, förefalla otillfredsställande, att den tjänsteman, som vid inträffande behov skall upprätthålla en så maktpåliggande befattning som verkställande direktörens, ej är för sin huvudsakliga verksamhet bunden vid verket och således ej heller kan förutsättas äga den mera ingående kännedom om förekommande göromål, som eljest skulle kunna påfordras. Uppenbarligen måste härigenom arbetets jämna gång äventyras, i synnerhet om någon längre tids ledighet för verkställande direktören skulle av en eller annan anledning ifrågakomma.

Beträffande den nya ordinarie tjänstens ställning i avlöningshänseende är direktionen av den meningen, att löneförmånerna med hänsyn till de kompetensvillkor, som skulle fordras av dess innehavare, och de åligganden, som skulle komma att tillhöra tjänsten, ej kunna sättas lägre än såsom för en andra gradens tjänsteman eller till 5,800 kronor i begynnelselönen, därav 3,600 kronor lön, 1,800 kronor tjänstgöringspenningar och 400 kronor ortstillägg, med två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter respektive 5 och 10 år.

Tjänstens beteckning anser direktionen efter den sålunda föreslagna förändringen lämpligen böra bliva »sekreterare», dock med någon antydning i lönestaten att tjänstens innehavare har till åliggande jämväl att bestrida förekommande ombudsmannagöromål.

Med avseende å rätt till pension för efterlevande änka och barn efter innehavare av den föreslagna ordinarie sekreterartjänsten hemställer direktionen; att delaktighet i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa måtte medgivas tjänstens innehavare efter ett delaktighetsbelopp lika med det, varmed den å staten förut uppförde tjänstemannen av andra lönegraden, nämligen kassören, är i kassan delaktig, alltså efter 4,000 kronor.

Statskontoret har i sitt förut omförmälda utlåtande, med hänsyn till vad direktionen anfört angående behovet av en ordinarie sekreterare och ombudsman samt beskaffenheten av de honom åliggande göromålen, icke funnit anledning till erinran mot direktionens framställning i denna del.

Såsom direktionen erinrat, ligga de förhållanden, från vilka direktionen hade att utgå, då den i sitt förslag till den nya lönestaten uttalade

sig för en extra ordinarie tjänsteman på ifrågavarande plats, nu mera än tio år tillbaka i tiden. Om den starka tillväxt av direktionens arbetsbörda, som sedan dess ägt rum, giver direktionens föreliggande skrivelse en tydlig föreställning, och det är helt naturligt, att med de åligganden, som enligt den av direktionen fastställda arbetsordningen numera tillkomma sekreteraren, denna ökning i arbetet måste hava gjort sig i hög grad märkbar, vad angår nämnde befattningshavare. Jag tänker därvid särskilt på sekreterarens uppgift att vid behov biträda verkställande direktören i hans göromål. Det är uppenbart, att om någon mera verksam hjälp härigenom skall kunna beredas denne i hans maktpåliggande arbete, sekreterartjänstens innehavare måste hava sin huvudsakliga sysselsättning förlagd inom verket, så att han, när helst under arbetstiden så kräves, är att tillgå därstädes, ävensom äga en ingående kännedom om och erfarenhet i de inom verket förekommande göromålen. Dessa önskemål torde icke kunna vinnas annorledes än därigenom, att sekreteraren erhåller ställning av ordinarie befattningshavare hos direktionen. Jag anser mig därför böra förorda direktionens härom framställda förslag.

Vad angår de avlöningsförmåner, som skulle förenas med ifrågavarande befattning, delar jag direktionens av statskontoret biträdda mening, att sekreteraren — i likhet med vad fallet är i fråga om sekreterartjänster i allmänhet hos statens ämbetsmyndigheter — bör erhålla en avlöning motsvarande andra normalgraden för befattningshavare i statens tjänst. Härför talar beskaffenheten av hans åligganden, vilka torde ställa stora krav såväl på innehavarens insikter och duglighet som på hans arbetsförmåga. Därest en person med nödiga kvalifikationer — juridisk utbildning torde komma att fordras — skall kunna vinnas för platsen, synes det vara oundgängligt att kunna bjuda honom de löneförmåner, som en tjänsteman i andra lönegraden åtnjuter.

Vid bifall till vad direktionen föreslagit beträffande sekreterartjänsten bör den i anmärkning 1 till staten intagna föreskrift rörande sekreterarens och ombudsmannens avlöning under tjänstledighet på grund av sjukdom eller vid förordnande att uppehålla verkställande direktörens tjänst bortfalla, och böra i dessa hänseenden enahanda bestämmelser gälla, som i motsvarande fall för andra befattningshavare vid pensionsinrättningen äro vedertagna.

Mot direktionens förslag, att den nya tjänstens innehavare i staten anges såsom »sekreterare», har jag intet att erinra, då sekreterargöromålen äro de, för vilka den nye tjänstemannen säkerligen i främsta rummet kommer att tagas i anspråk. Hans befattning med ombudsmannasysslorna torde lämpligen antydvas genom tillägget »tillika ombudsman».

Ej heller är från min sida något att invända mot direktionens begäran, att sekreteraren måtte för sina efterlevandes pensionering medgivas delaktighet i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa efter samma grunder som den hos direktionen anställde kassören.

Sistnämnde befattningshavare, som är tjänsteman av andra lönegraden, är genom de i staten intagna särskilda villkor och bestämmelser tillerkänd rätt till semester årligen under en och en halv månad. Samma rätt bör givetvis tillkomma sekreteraren, för vilken även i övrigt berörda villkor och bestämmelser böra i tillämpliga delar gälla.

Vad härefter angår direktionens begäran om uppförande å staten av en ordinarie kvinnlig bokhållare avser denna framställning icke att tillföra direktionen en ny arbetskraft utan att, liksom i fråga om sekreterartjänsten, en å extra stat anställd befattningshavare måtte överföras på ordinarie stat.

Ordinarie
kvinnlig
bokhållare.

Direktionen åsyftar härmed den person, som förordnats att besörja bokhållargöromålen vid lärarinnornas pensionsanstalt. Sedan 1910 års riksdag för sin del beslutit överlämna förvaltningen av den nyinrättade lärarinnornas pensionsanstalt till direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning, anförde direktionen i underdånigt yttrande den 19 oktober 1910 angående förvaltningen av lärarinnornas pensionsanstalt, att för den närmaste skötseln av anstalten borde anställas en bokhållare, tills vidare på extra stat, då det enligt direktionens uppfattning icke torde vara lämpligt, att tjänsten i fråga inordnades i den gemensamma ordinarie lönestaten, förr än någon tids erfarenhet vunnits om anstaltens förvaltningsbestyr; och angav direktionen tillika såsom sin åsikt, att bokhållargöromålen med fördel kunde anförtros åt en kvinnlig tjänst innehavare. At den person, som komme att erhålla förordnande att besörja ifrågavarande bokhållarsyssla, hemställde direktionen om ett arvode å 2,400 kronor.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 3 februari 1911, varigenom för pensionsanstalten under dess första verksamhetsår eller år 1911 särskild lönestat fastställdes, bestämdes även ifrågakomna befattningshavares arvode till 2,400 kronor.

Enligt vad direktionen i föreliggande skrivelse upplyser, anställdes sedermera från den 18 februari 1911 vid lärarinnornas pensionsanstalt en kvinnlig bokhållare med åliggande tills vidare att föra liggare över delagare i nämnda pensionsanstalt och verkställa debitering av pensionsavgifter. Från och med år 1912, då den nya gemensamma lönestaten trädde i tillämpning, hade den kvinnliga bokhållaren förordnats till bokhållare

på extra stat med skyldighet att, jämte nyss berörda uppdrag, jämväl vid förefallande behov efter anvisning biträda verkställande direktören, kassören eller de ordinarie bokhållarna i deras arbeten. Arvodet hade alltfört bibehållits vid förut angivna belopp, 2,400 kronor, och utgått från det i den nya lönestaten uppförda anslaget till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare.

Rörande behovet av att den kvinnliga bokhållaren för framtiden upptages å ordinarie stat yttrar direktionen:

Då nu en tid av snart 7 år förflutit, sedan lärarinnornas pensionsanstalt inrättades, måste utan all fråga tillräcklig erfarenhet anses hava vunnits rörande pensionsanstaltens förvaltning, för att det skall kunna anses påkallat att ånyo upptaga spörsmålet om förevarande befattnings inordnande i den gemensamma ordinarie lönestaten.

Till belysande av pensionsanstaltens hittillsvarande utveckling må anföras, att delägarantalet och kapitalbehållningen vid slutet av nedan angivna år utgjorde:

år 1911	—	1,187	—	kronor	134,552: 32
» 1912	—	1,336	—	»	289,882: 72
» 1913	—	1,479	—	»	461,692: 87
» 1914	—	1,580	—	»	630,879: 36
» 1915	—	1,700	—	»	855,303: 67
» 1916	—	1,806	—	»	1,082,594: 19

Däremot har pensioneringen inom pensionsanstalten hittills ej fått eller kunnat få någon större omfattning. Antalet pensionstagare vid 1916 års utgång utgjorde endast 13 och pensionssumman 696 kronor.

Det förtjänar emellertid framhållas, att de i pensionsanstaltens reglemente givna reglerna för beräkning av pensionsavgifter och pensioner äro jämförelsevis invecklade och därför kräva ett vida omständligare arbete än motsvarande beräkningar i övriga under direktionens förvaltning ställda pensionskassor.

Den hittills vunna erfarenheten rörande pensionsanstaltens förvaltning har givit vid handen, att samma förvaltning lämnar i det närmaste full sysselsättning året om åt ifrågavarande på extra stat anställda bokhållare, vilkens arbetskraft, såsom ovan antytts, i övrigt tages i anspråk för varjehanda andra inom verket förekommande göromål. Och med den starka utveckling, vari pensionsanstalten är stadd, synes ej osannolikt, att bestyren med enbart dess förvaltning inom den närmare framtiden komma att taga henne helt i anspråk.

Det förtjänar i detta sammanhang erinras om den tilläggs pensionering av vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, som enligt beslut vid 1917 års riksdag skall träda i verkställighet från och med år 1918. Denna tilläggs pensionering torde komma att ombesörjas av lärarinnornas pensionsanstalt. Direktionen får i detta hänseende åberopa sin skrivelse den 29 september 1917, däri avgivits infortrat förslag till närmare bestämmelser rörande tilläggs pensions sökande m. m.

Av det ovan sagda torde enligt direktionens mening framgå, att det numera ej bör råda något tvivel om lämpligheten och behovet av ifrågavarande befattnings överflyttande på ordinarie stat.

I fråga om de löneförmåner, som borde förenas med denna tjänst, erinrar direktionen till en början om vad under förarbetena för den nu gällande lönestaten förekom rörande anställande av kvinnliga bokhållare.

Sedan direktionen i sin förutberörda skrivelse den 9 november 1907 med förslag till ny lönestat förordat anställande å ordinarie stat av två manliga bokhållare, vilket förslag tillstyrktes av statskontoret, förordade löneregeringskommittén, vid behandling av frågan, att till förvaltningskostnadernas nedbringande det skulle anställas en manlig och en kvinnlig bokhållare. För den sistnämnda föreslogos enahanda avlöningsförmåner, som kommittén i underdånigt yttrande angående förstärkningen av arbetskrakterna i statskontoret föreslagit beträffande kvinnliga stämpelexpeditriser i nämnda ämbetsverk, nämligen: lön 1,100 kronor, tjänstgöringspenningar 900 kronor och ortstillägg 200 kronor, tillhoppa således 2,200 kronor, jämte 3 ålderstillägg å 200 kronor vardera till lönen efter resp. 5, 10 och 15 år.

Då därefter statskontoret avgav yttrande över löneregeringskommitténs förslag rörande pensionsinrättningens lönestat, hemställde statskontoret på anförda skäl, liksom i sitt föregående utlåtande, att den andra bokhållaren måtte i staten upptagas med samma löneförmåner och samma benämning som den förut nämnda. Å andra sidan hade statskontoret intet att anmärka mot anställande av kvinnliga bokhållare. Direktionen hade, fortsatte statskontoret, dämera redan anställt en kvinnlig bokhållare för den nyinrättade lärarinnornas pensionsanstalt. Genom hennes uppförande på ordinarie stat, vilket enligt statskontorets åsikt borde ske, så snart tillräcklig erfarenhet vunnits om mängden och beskaffenheten av de göromål, som borde åläggas henne, tillmötesginge man löneregeringskommitténs önskan i denna del, utan att direktionen behövde göra sig av med en arbetskraft, vars erfarenhet det kunde bli svårt att ersätta. Statskontoret ville för övrigt gå ännu ett steg i den av kommittén angivna riktningen, i det att, enligt statskontorets åsikt, kvinnor icke heller borde vara oövilkorligt utestängda från de bokbällarbefattningar, som dämera skulle uppföras på ordinarie stat, utan direktionen äga att vid tillsättande av dessa befattningar, oberoende av de sökandes kön, uteslutande taga hänsyn till deras individuella kvalifikationer. Då emellertid anställande av kvinnor å ifrågavarande befattningar ej syntes omedelbart tillämpligt, torde bestämmelser angående löner åt kvinnor, vilka eventuellt i framtiden kunde bli innehavare av dessa befattningar, icke behöva och, enligt statskontorets förmenande, icke heller böra utfärdas förr än i sammanhang med och efter samma principer som de bestämmelser, vilka kunde bli beslutade angående avlöningsvillkor för kvinnliga innehavare av vissa förstegradstjänster vid statens ämbetsverk.

Därefter fortfar direktionen:

Ovannämnda, av löneregeringskommittén på sin tid föreslagna avlöningsförmåner för kvinnlig bokhållare anser direktionen vara, med avseende fäst på de med ifrågavarande befattning förenade göromål och å det nuvarande arvodets belopp, lämpligt avvägda eller i varje fall ej för högt tilltagna. Direktionen får alltså föreslå, att avlöningsförmånerna sålunda bestämmas.

Direktionen tänker sig möjligheten, att det kommer att möta betänkligheter att för denna tjänst fastställa högre avlöningsförmåner än som för närvarande tillkomma kvinnliga biträden av tredje lönegraden inom centrala ämbetsverk. Direktionen har sig ej bekant, huruvida dessa tjänstinnehavares åligganden kunna anses, vare sig kvantitativt eller kvalitativt, så krävande som ifrågavarande kvinnliga bokhållares. I varje fall

kan direktionen ej underlåta att framhålla såsom sin mening, att den för nämnda kvinnliga befattningshavare inom centrala ämbetsverk fastställda avlövningsstyp ej kan anses stå i riktigt förhållande till de med ifrågavarande befattning förenade åligganden, vilka till huvudsaklig del utgöras av uträkningar, enligt fastställda tabeller, av pensionsavgifter och pensioner och därför fordra synnerlig säkerhet och noggrannhet. Direktionen anser sannolikt, att det kan bli vanligt att, med berörda avlöning fastställd för tjänsten, kunna för densamma förvärva och bibehålla en fullt kompetent person. Nämnda avlöningsförmåner, utgörande 2,000 kronor i begynnelseavlöning, därav 1,100 kronor i lön, 750 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, med två ålderstillägg å 200 kronor efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring, uppgå för övrigt — i betraktande av tjänstnehavarens skyldighet att bidra till sin egen pensionering — ej ens i högsta lönegraden till beloppet av det arvode å 2,400 kronor, som ursprungligen blivit av Kungl. Maj:t fastställt för tjänsten och sedermera allt fort bibehållits. Direktionen anser sig alltså hava allt skäl att — gent emot antydda betänkligheter — vidhålla sitt förut framställda förslag angående löneförmåner.

Befattningen i fråga har — upplyser direktionen — allt sedan dess inrättande innehafts av Eva Karolina Hökerberg, född år 1877. Därest tjänsten överföres på ordinarie stat, borde Eva Karolina Hökerberg, som till direktionens synnerliga belåtenhet fullgjort sina åligganden, närmast komma ifråga vid tjänstens besättande. För den händelse hon skulle bli den tillämnade ordinarie tjänstens första innehavare, anhåller direktionen om utverkande av rättighet för henne, som alltjämt bestritt en tjänstgöring av samma art och omfattning som den, vilken skulle komma att åligga henne såsom ordinarie befattningshavare, att för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo sin föregående tjänstgöring inom verket.

Statskontoret har intet att erinra mot att den ifrågavarande befattningen uppföres å ordinarie stat, men beträffande direktionens hemställan, att med befattningen måtte förenas lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å respektive 1,100 kronor, 900 kronor och 200 kronor, tillhoppa 2,200 kronor, jämte tre ålderstillägg, vart och ett å 200 kronor, efter 5, 10 och 15 år, har statskontoret icke kunnat underlåta att uttala sina betänkligheter mot inrättande i ett särskilt fall av en annan och högre avlöningstyp för kvinnliga biträdesbefattningar än de nuvarande tre normalgraderna. Då tillräckliga skäl ej synas statskontoret föreligga att i förevarande fall inrätta en särskild högre lönetyp, föreslår statskontoret i stället, att den kvinnliga bokhållaren hänföres till tredje lönegraden med begynnelselön av 2,000 kronor och två ålderstillägg å vardera 200 kronor. Vid bifall härtill skulle den nuvarande innehavaren av befattningen i fråga, därest hon utnämndes till den nya tjänsten och under förutsättning att kungl. kungörelsen den 10 juni 1912 angående allmänna villkor och bestämmelser för vissa biträdesbefattningar bleve å tjänsten tillämplig, kunna av direktionen beredas lönefyllnad till så stort belopp, att avlöningen uppginge till den av henne förut innehavda. Om den av direktionen för den

nuvarande tjänstinnehavaren föreslagna lönetursrätten för föregående tjänstgöring bifölles, vilket statskontoret ville tillstyrka, skulle hon vid den nya tjänstens tillträde hava intjänat ett ålderstillägg, och lönefyllnaden skulle alltså komma att utgöra 200 kronor.

Jag finner de skäl övertygande, som av direktionen anförts till stöd för dess framställning om den extra kvinnliga bokhållarens överförande å ordinarie stat.

Departemangschefen.

Vad åter angår frågan om löneförmånerna vid den nya ordinarie befattningen ansluter jag mig till statskontorets uppfattning, att avlöningen för den kvinnliga bokhållaren bör bestämmas såsom för kvinnliga biträden av tredje graden med lön å 1,100 kronor, tjänstgöringspenningar å 750 kronor och ortstillägg å 150 kronor, tillhoppa 2,000 kronor, samt två åldersstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Med hänsyn härtill torde ock den ordinarie kvinnliga bokhållaren eller — såsom jag föredrager att benämna befattningen — ett kvinnligt biträde av tredje graden böra underkastas enahanda villkor och bestämmelser för åtnjutande av de med befattningen förenade löneförmånerna, som gälla beträffande de två hos direktionen nu anställda kvinnliga skrivbiträdena.

Med rätt och billighet synes överensstämman, att därest innehavarinnan av den nuvarande extra ordinarie bokhållarbefattningen vid lärarinnornas pensionsanstalt Eva Karolina Hökerberg antages till den nya tjänsten, hon må tillerkännas rätt att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig den tid, hon förut uppehållit den extra bokhållarbefattningen. Direktionens framställning härutinnan får jag därför tillstyrka. Vid bifall härtill bliver hon, såsom statskontoret påpekat, vid tjänstens tillträde berättigad till ett första ålderstillägg å 200 kronor. Hennes avlöning skulle således komma att utgöra 2,200 kronor eller 200 kronor mindre än vad hon åtnjutit på den förut innehavda extra befattningen. Det skälige kravet på att en dylik minskning i hennes inkomster icke må bliva en följd av den ifrågasatta förändringen av tjänsten från extra till ordinarie befattning kan emellertid tillgodoses, om, såsom jag förordat, i fråga om denna tjänst kommer att gälla kungl. kungörelsen den 10 juni 1912 angående allmänna villkor och bestämmelser för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar. Direktionen skulle då bliva i tillfälle att jämlikt punkt 1 i samma kungörelse bereda Eva Karolina Hökerberg den lönefyllnad, som erfordras för att uppbringa hennes avlöning till det belopp, hon uppburit i arvode såsom extra ordinarie bokhållare, eller 2,400 kronor.

I sammanhang med direktionens förslag till organisationens fullständigande medelst inrättande av två nya ordinarie tjänster har direktionen, såsom jag redan nämnt, gjort framställning om förbättring av löneförmånerna för vissa hos direktionen anställda befattningshavare, nämligen de båda kvinnliga skrivbiträdena och vaktmästaren.

De kvinnliga
skrivbiträ-
dena.

Vad då först angår de båda skrivbiträdena hemställer direktionen, att dessa befattningar, vilka på sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen för personalens löneförhållanden för närvarande i avseende å avlöningstyp tillhöra den s. k. första lönegraden, d. v. s. åtnjuta i begynnelseavlöning 1,200 kronor, därav 700 kronor i lön, 350 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, vartill kunna komma två ålderstillägg till lönen å 200 kronor vardera efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring, måtte förändras till biträdesbefattningar av andra lönegraden, alltså med lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å resp. 900 kronor, 550 kronor och 150 kronor, tillhopa 1,600 kronor, jämte två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter 5 och 10 års tjänstgöring.

Denna avlöningstyp (den första lönegradens), som numera i stor utsträckning förekommer inom centrala verk, torde, yttrar direktionen, så vitt direktionen antager, vara avsedd för biträden, som ej sysselsättas med något mera kvalificerat arbete utan uteslutande eller åtminstone huvudsakligen hava att verkställa förekommande renskrivning. Kvinnliga biträden med tjänstgöring av uteslutande eller huvudsakligen mera kvalificerad art torde däremot, åtminstone i regel, avlönas enligt någon av de båda övriga för kvinnliga biträden avsedda lönetyperna, de s. k. andra och tredje lönegraderna.

Med framhållande att de hos direktionen anställda kvinnliga skrivbiträdena förutom renskrivning hava att utföra varjehanda andra, mera krävande göromål, erinrar direktionen till belysande av de förhållanden, som föranlett, att deras avlöning kommit att fastställas såsom för biträden av första lönegraden, om den ordning, i vilken dessa tjänster tillkommit, och huru för dem gällande avlöning blivit fastställd.

Före den nuvarande lönestatusens tillkomst fanns härstädes ett kvinnligt skrivbiträde med fast anställning. Befattningen var ej uppförd på ordinarie lönestat. Vid framläggande av förslag till den nya lönestaten anförde direktionen rörande det kvinnliga skrivbiträdet, som jämte renskrivning utförde en god del andra sysslor av löpande art, hurusom för vinnande av en mera fullständig organisation och för övrigt såsom med billighet och rättvisa överensstämmande vore önskligt, att en för arbetets jämna gång så nödig befattning uppfördes på ordinarie stat; och föreslog direktionen, att skrivbiträdet skulle i lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg tilldelas resp. 900 kronor, 800 kronor och 100 kronor jämte fyra ålderstillägg, vart och ett å 150 kronor efter resp. 5, 10, 15 och 20 års tjänstgöring. Statskontoret, som ej gjorde någon invänd-

ning mot direktionens berörda förslag, erinrade emellertid om det utlåtande, statskontoret den 29 november 1907 avgivit angående löneregleringskommitténs betänkande i fråga om fastare anställning för vissa biträden hos statens ämbetsverk och myndigheter. Detta statskontorets utlåtande hade avseende å avlöningsförmånerna för två kvinnliga kontorsskrivare hos nämnda ämbetsverk, för vilka statskontoret föreslagit 900 kronor i lön för dem vardera, resp. 600 kronor och 800 kronor i tjänstgöringspenningar och 2 ålderstillägg å 150 kronor vardera efter resp. 5 och 10 år. Löneregleringskommittén, som icke hade något att erinra mot förslaget, att det kvinnliga skrivbiträdet uppfördes på ordinarie stat, anförde emellertid i fråga om avlöningsförmånerna, hursom, i enlighet med dämera vid 1910 års riksdag fattade beslut, vid två särskilda ämbetsverk anställdes ordinarie skrivbiträden med lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å resp. 600 kronor, 450 kronor och 150 kronor, tillhoppa 1,200 kronor, jämte två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter 5 och 10 år; och kunde kommittén ej tillstyrka, att avlöningsförmånerna för ifrågavarande skrivbiträde bestämdes annorlunda. För att emellertid det dåvarande skrivbiträdet, som under år 1909 åtnjutit en sammanlagd avlöning av 2,000 kronor, ej skulle, efter antagande till skrivbiträde å ny stat, få, även med två ålderstillägg, sina avlöningsförmåner minskade till 1,600 kronor, oavsett den ytterligare minskning, som föranleddes av skyldighet att bidra till egen pensionering, föreslog kommittén för henne ett personligt avlöningstillägg till skälighets, av Kungl. Maj:t bestämt belopp. Sedan härefter såväl direktionen som statskontoret ånyo yttrat sig i ämnet — därvid direktionen i allo vidhöll sitt avlöningsförslag såsom bättre än kommitténs anknyttande sig till skrivbiträdets dåvarande inkomster av sin befattning och bättre motsvarande de med befattningen förenade göromålen, men statskontoret, med hänsyn till den nytillkomna omständigheten, att löner blivit uppförda på ordinarie stat för skrivbiträden vid vissa ämbetsverk, biträtt löneregleringskommitténs avlöningsförslag med den utfyllnad därav, att för det dåvarande skrivbiträdet föreslogs ett personligt avlöningstillägg å 400 kronor att uppföras på övergångsstat — blevo skrivbiträdets avlöningsförmåner fastställda i enlighet med vad statskontoret sålunda föreslagit.

Direktionen erinrar vidare om den ändring, som den sålunda fastställda avlöningstypen beträffande såväl det å 1911 års lönestat uppförda biträdet som biträden av motsvarande grad hos statens verk i allmänhet undergått därhän, att lönen ökats till 700 kronor och tjänstgöringspenningarna minskats med 100 kronor till 350 kronor, ävensom om tillkomsten av den andra kvinnliga biträdesbefattningen hos direktionen.

Av vad sålunda förekommit drar direktionen den slutsatsen, att det förhållandet, att avlöningen för skrivbiträden hos direktionen blivit fastställd till den första eller lägsta lönegraden, huvudsakligen föranletts därav, att vid den nya lönestatens tillblivande någon annan typ för å ordinarie stat uppförda kvinnliga biträdens avlöning ej synes hava överhuvud taget förekommit.

Direktionen framhåller härefter, hursom sedermera en betydande utveckling ägt rum med avseende å de kvinnliga biträdesbefattningarna i statens verk, samt redogör för de omständigheter, som enligt direktionens

åsikt påkalla den åsyftade förbättringen av de två hos direktionen anställda kvinnliga biträdenas avlöningsförhållanden:

Numera finnas hos ett stort antal ämbetsverk anställda kvinnliga biträden, förutom av första lönegraden, därjämte av såväl andra som tredje lönegraderna. Sålunda finnos, för att nämna några exempel, år 1916 biträden av andra lönegraden till följande antal anställda hos nedannämnda ämbetsverk: 2 hos medicinalstyrelsen, 4 hos socialstyrelsen, 14 hos pensionsstyrelsen, 1 hos försäkringsinspektionen, 2 hos statskontoret, 2 hos kommerskollegii avdelning för näringsstatistik, 4 hos kammarrätten (benämnda räknebiträden), 13 hos statistiska centralbyrån, 5 hos patent- och registreringsverket, 2 hos riksarkivet, 1 hos läroverksöverstyrelsen, 2 hos folkskolöverstyrelsen, 1 hos lantmäteristyrelsen, 3 hos domänstyrelsen o. s. v. Direktionen kan ej förmoda annat än att, därest anställning av kvinnliga biträden nått sin nuvarande omfattning vid den tid, då nu gällande lönestat fastställdes, det ej skulle hava mött några särskilda betänkligheter att med stöd av de av direktionen då lämnade upplysningar om det härstädes anställda biträdets tjänstgöring tilldela henne avlöning i enlighet med ovannämnda, i så stor utsträckning förekommande andra avlöningsgrad.

I varje fall är det enligt direktionens åsikt obestriddigt, att därest avlöning enligt första lönegraden är, såsom väl får antagas, avsedd för biträden med sysselsättning, som uteslutande eller huvudsakligen utgöres av renskrivning, denna avlöning ej lämpar sig för de härstädes anställda biträdena och att deras arbete därför måste anses underbetalt. Dessa biträden måste nämligen, med hänsyn till den övriga tjänstepersonalens fåtalighet i förhållande till arbetets omfattning, i stor utsträckning anlitas till allehanda löpande göromåls bestridande. Finge så ej ske, bleve det nödvändigt att härstädes anställa ännu en eller annan ordinarie tjänsteman.

Vad däremot angår vanlig renskrivning upptages deras tid därav i jämförelsevis obetydlig omfattning, enär medelst användande, så långt möjligt, av tryckta blanketter renskrivningsgöromålen nedbragts till det minsta möjliga. Såsom exempel på de löpande göromål av mera kvalificerad natur, som ifrågasvarande biträden ombesörja, må anföras: biträdande vid upprättande, med ledning av härstädes förda liggare, av debiteringslängder å pensionsavgifter och deras summerande, uppsättande, enligt pensionsmatriklarna, av postanvisningar å kvartalspensioner till pensionstagare samt av förteckningar å samma postanvisningar och förteckningarnas nedräknande, biträde vid införande i pensionsmatriklarna av anteckningar om utbetalade kvartalspensioner m. m., biträde vid utförande av ränteberäkningar vid huvudböckernas uppläggande, registrering av kopieböcker, expediering av post m. m.

Då vid de sålunda åberopade förhållandena de hos direktionen anställda biträdena torde i avseende å tjänstgöring få anses minst jämnställda med de hos vissa verk anställda biträden av andra lönegraden — i vilket avseende en jämförelse med t. ex. kammarrättens räknebiträden ej syntes obefogad — och då i varje fall en dylik avlöning enligt direktionens uppfattning ingalunda kunde anses för högt tilltagen i förhållande till denna tjänstgöring, hemställer direktionen, att ifrågasvarande två kvinnliga biträdesbefattningar måtte förändras till biträdesbefattningar av andra lönegraden i enlighet med vad förut sagts.

Statskontoret har icke haft något att erinra mot vad direktionen i förevarande avseende hemställt.

Ej heller jag har härutinnan någon erinran att framställa utan finner mig på de av direktionen åberopade grunder böra tillstyrka den begärda förbättringen av löneförmånerna för omförmälda två hos direktionen anställda kvinnliga biträden. Departementschefen

Beträffande direktionens vaktmästare, vilken enligt den gällande lönestaten åtnjuter i lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg resp. 700 kronor, 350 kronor och 150 kronor jämte två ålderstillägg, vardera å 100 kronor, efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring, ävensom, såsom vederlag för tillsyn över folkskollärarnas pensionsinrättnings fastighet, fri bostad och bränsle, gör direktionen den hemställan, att avlöningsförmånerna för den hos direktionen anställda vaktmästaren måtte bestämmas efter en avlöningstyp, som är eller kan vara fastställd för förste vaktmästare vid centrala verk, med bibehållande av rätten att för tillsyn över bemälda fastighet erhålla fri bostad jämte bränsle. Till stöd för denna hemställan anför direktionen:

Vaktmästaren.

För vaktmästare vid centrala ämbetsverk synas i allmänhet finnas fastställda två avlöningstyper, den ena avsedd för förste vaktmästare och den andra för vaktmästare i övrigt. Enligt den förra utgå lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg med respektive 900 kronor, 450 kronor och 150 kronor, tillhopa 1,500 kronor, vartill kommer ett ålderstillägg å 100 kronor efter 5 år. Enligt den senare utgå avlöningsförmånerna såsom för den härstädes anställda vaktmästaren. I båda fallen gäller att, om vaktmästaren i sådan egenskap åtnjuter fri bostad och bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Då direktionen år 1907 framlade sitt härovan omförmälda förslag till ny lönestat, anförde direktionen beträffande vaktmästaren, hurusom, enligt direktionens uppfattning, han, såsom ende vaktmästare, toges i anspråk för verkets räkning vida mera än t. ex. en förste vaktmästare i ett större ämbetsverk sådant som statskontoret, och att det därför syntes direktionen billigt, att hans avlöningsförmåner bestämdes till något högre belopp än nämnde vaktmästares i statskontoret. I sådant avseende föreslog direktionen, att vaktmästaren vid pensionsanstalterna finge åtnjuta — förutom förmånen av fri bostad och vedbrand, vilken förmån syntes böra tillkomma honom såsom ersättning för bestyr med den fastighet, folkskollärarnas pensionsinrättning ägde — lön och tjänstgöringspenningar till belopp av respektive 950 kronor och 500 kronor, med rätt till ålderstillägg å 150 kronor efter 5 år.

Statskontoret yttrade om detta förslag huvudsakligen, att det visserligen icke kunde förnekas, att den alljämt fortgående stegringen i levnadskostnader skulle kunna påkalla sådana avlöningsförmåner, som av direktionen föreslagits. Men då genom löne-regleringarna år 1907 vissa principer i detta hänseende måste anses hava blivit fast-

slagna, syntes man icke böra utan alldeles särskilda orsaker frångå dessa principer. Ifrågasättande huruvida, såsom direktionen förmenat, vaktmästaren vid folkskollärarnas pensionsinrättning toges i anspråk för verkets räkning mera än förste vaktmästaren i statskontoret, för vilken en arbetstid av sex timmar om dagen dåmera vore bestämd, ansåg statskontoret, att direktionens vaktmästare borde vara fullt belåten, om han, utan avdrag för fri bostad och vedbrand, erhöle efter 5 år samma kontanta avlöningsförmåner som förste vaktmästaren i statskontoret eller tillsammans 1,500 kronor. Statskontoret föreslog fördenskull avlöning för vaktmästaren i enlighet härmed.

Häremot erinrade direktionen i sin ordning, att då den vid pensionsanstalterna auställde vaktmästarens tjänstgöring ej vore begränsad till någon viss tid dagligen, han otvivelaktigt måste anses vara av sin tjänst mera bunden än en annan vaktmästare med bestämd daglig tjänstgöringstid. Såsom ende vaktmästare hade han att ensam ansvara för den vakthållning helg- och söckendagar dygnet om, som eljest i vissa ämbetsverk plägade i tur och ordning fullgöras av där anställd vaktmästarpersonal. Han hade likaledes att dagligen hämta och avlämna post, vilken i synnerhet vid tider för pensionsutbetalningar kunde vara mycket omfattande, ävensom att från bank avhämta eller dit avlämna kontanta medel, som stundom kunde uppgå till högst avsevärda belopp. För dessa uppdrag åtnjote han ingen särskild ersättning. Direktionen uppdrog jämväl en jämförelse med de löneförmåner, som tillkomme vaktmästare vid riksbankens huvudkontor i Stockholm — undantagandes överbvaktmästaren, som tillika vore brandmästare, och vice brandmästaren — vilken jämförelse syntes giva vid huden, att de av direktionen föreslagna avlöningsförmånerna ingalunda kunde anses överdrivna. En sådan vaktmästare i riksbanken kunde nämligen efter 10 års tjänstgöring uppnå en avlöning av 1,800 kronor — för att ej nämna den särskilda ersättning, som för postbefordran eller iukaseringsuppdrag därutöver tillkomme ett flertal riksbanksvaktmästare, under det att den hos pensionsanstalterna anställde vaktmästaren enligt direktionens förslag ej skulle komma i åtnjutande av högre avlöning än 1,600 kronor.

Löneregleringskommittén kunde icke tillstyrka, att löneförmånerna för vaktmästaren sattes högre än som enligt ett vid 1910 års riksdag fattat beslut ansetts skäligt för vaktmästare i allmänhet vid centralt ämbetsverk och föreslog alltså, att den kontanta avlöningen bestämdes sålunda, som sedermera i den numera gällande lönestaten ägt rum, ävensom att i staten skulle införas bestämmelse därom, att vaktmästaren för tillsyn över den folkskollärarnas pensionsinrättning tillhöriga fastigheten ägde åtnjuta fri bostad jämte bränsle.

De skäl, direktionen sålunda under förarbetena för den nuvarande lönestaten andragit för beredande åt vaktmästaren av viss högre avlöning, måste, framhåller direktionen, anses alltfört äga giltighet och detta numera i ännu högre grad än då, eftersom göromålen inom pensionsanstalterna sedan dess så väsentligt ökats. Direktionen vill i detta hänseende påminna, förutom om den alltfört fortgående stegringen av pensionskassornas delägarantal, pensionärers antal, kapitalbehållningar och penningomsättning, om den numera ändrade ordningen för pensioners utbetalande, i det att pensionerna, som förut utbetalades halvårsvis och genom postsparbanken, numera utbetalas kvartalsvis och medelst postanvisningar. Allt detta och ej minst omläggningen av pensionsutbetalningarna har medfört väsentlig ökning jämväl av vaktmästarens bestyr och ansvar.

Direktionen kan fördenskull ej finna annat än billigt, att den härstädes anställde vaktmästarens avlöning bestämmes såsom för förste vaktmästare vid centrala ämbetsverk. Det förhållande, att härstädes för närvarande ej finnes anställd mer än en

vaktmästare, torde så mycket mindre kunna anföras såsom hinder mot en sådan åtgärd, som en dylik avlöningstyp redan förekommer vid vissa verk, där endast en vaktmästare är anställd, t. ex. vid mynt- och justeringsverket och meteorologiska centralanstalten. Vid t. ex. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien finnas för övrigt två vaktmästare, båda avlönade såsom förste vaktmästare.

Då lönereglerngskommittén numera avgivit underdånigt betänkande rörande reglering av löneförhållandena m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare och det torde få antagas, att på grund av kommitténs förslag en omreglering av såväl förste vaktmästares som vaktmästares löner kommer att genomföras, får direktionen med hänsyn härtill — utan att framlägga förslag om visst avlöningsbelopp — hemställa, att avlöningsförmånerna för den härstädes anställda vaktmästaren måtte bestämmas efter en avlöningstyp, som är eller kan vara fastställd för förste vaktmästare vid centrala verk, med bibehållande av den nu i lönestaten införda bestämmelsen, att vaktmästaren äger att för tillsyn av pensionsinrättningens fastighet åtnjuta fri bostad jämte bränsle.

Såsom förut nämnts, åtnjuter den hos direktionen anställda vaktmästaren för närvarande lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg till belopp av respektive 700 kronor, 350 kronor och 150 kronor, tillhoppa 1,200 kronor, jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 100 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring. Befattningen såsom sådan är icke förenad med bostadsförmån, men då folkskollärarnas pensionsinrättning äger fastighet, i vilken direktionens ämbetslokaler äro inrymda, och tillsynen över denna fastighet hittills varit anförtrodd åt vaktmästaren, äger han enligt lönestaten att i vederlag härför åtnjuta fri bostad jämte bränsle.

Departement-
schefen

Den av direktionen lämnade redogörelsen för vaktmästarens tjänstgöring torde emellertid visa, att sagda tjänstgöring är till sin omfattning vida större än den tjänstgöring, som utkräves av vaktmästare i allmänhet inom de centrala ämbetsverken. Härtill kommer, att den är av kvalificerad beskaffenhet. De ifrågakvarande pensionsanstalterna utgöra ett penningförvaltande verk, och vaktmästaren måste till följd härav i stor omfattning ombesörja avhämtande och avlämnande av kontanta medel och värdepost och alltså ikläda sig ett större personligt ansvar än det, som påvilar vaktmästare i allmänhet. I sistnämnda avseende torde han vara närmast jämförlig med vaktmästaren hos mynt- och justeringsverket och med de i riksbanken anställda vaktmästarna. Dessa båda omständigheter, den mera omfattande tjänstgöringen och tjänstgöringens kvalificerade beskaffenhet, synas mig utgöra giltiga skäl för bifall till direktionens framställning i fråga om vaktmästarens avlöningsförmåner. Jag anser således rättvisa och billighet kräva, att den hos direktionen anställda vaktmästaren får åtnjuta avlöning enligt de grunder, som äro eller kunna vara fastställda för förste vaktmästare vid centrala ämbetsverk. Sådan

vaktmästare uppbär för närvarande i lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg respektive 900 kronor, 450 kronor och 150 kronor, vartill kan komma ett ålderstillägg å 100 kronor efter 5 års tjänstgöring.

För den särskilda tillsyn över pensionsinrättningens fastighet, som anförtrotts vaktmästaren, åtnjuter han, såsom förut nämnts, fri bostad och bränsle. Då denna förmån är honom tillerkänd för ett extra arbete utöver vaktmästargöromålen, torde någon ändring härutinnan icke böra ifrågasättas.

Anslagen till
ålderstillägg
samt till vi-
kariatsersätt-
ningar m. m.

Direktionen har slutligen gjort framställning om höjning *dels* av det i staten uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg från 3,000 kronor till 4,000 kronor, *dels ock* av anslaget till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare från 9,800 kronor till 10,000 kronor.

Till stöd för den begärda höjningen av sistnämnda anslag åberopar direktionen — under erinran att i händelse av bifall till direktionens förslag om uppförande å ordinarie stat av avlöning till en kvinnlig bokhållare det nu från detta anslag utgående arvodet till den extra kvinnliga bokhållaren skulle upphöra att utgå — nödvändigheten av att till följd av det år efter år ökade arbetet vid de under direktionens förvaltning stående pensionsinrättningarna hos direktionen anställa ett extra kvinnligt skrivbiträde med fast arvode samt en extra vaktmästare. Rörande behovet av en extra kvinnlig arbetskraft yttrar direktionen.

Då efter den väntade löne- och pensionsregleringen för lärarpersonalen vid folkskolor och småskolor direktionen har att motse en mycket betydande ökning av antalet pensionsärenden och följaktligen jämväl av antalet pensionstagare, vilken ökning ej kan antagas bliva av blott övergående art, blir det helt visst nödvändigt att för ombesörjande i huvudsak av egentliga renskrivningsgöromål anlita särskild arbetskraft, då övriga, här ovan antydda och likartade arbetsuppgifter med all sannolikhet komma att taga de nuvarande biträdena helt eller nära nog helt i anspråk. Då i sådant fall den utvägen står öppen att för berörda ändamål anställa ett extra biträde, anser sig direktionen ej, åtminstone för närvarande, böra göra framställning om ytterligare ett ordinarie skrivbiträde. Härmed torde lämpligen böra anstå, tills vunen erfarenhet ådagalagt behovet därav. Men då ett sådant extra biträde i varje fall lär bliva nödvändigt och, för att dess arbetskraft skall kunna med säkerhet påräknas, sannolikt måste förses med fast arvode, torde härav påkallas någon ökning av det i staten anvisade anslaget till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare.

Departement-
schöfen.

Under förutsättning av bifall till vad jag i det föregående föreslagit rörande sekreterare, kvinnligt biträde av tredje graden och kvinnliga biträden av andra graden, synes, på sätt direktionen ifrågasatt, en höjning

av förslagsanslaget till ålderstillägg från 3,000 till 4,000 kronor vara av behovet påkallad, varför jag vill förorda bifall till direktionens förslag i denna del.

Vidare har direktionen ansett, att reservationsanslaget till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare borde höjas från 9,800 till 10,000 kronor. Som skäl för denna höjning har direktionen angivit behovet av ytterligare arbetskrafter på grund av det alltmer ökade arbetet inom de pensionskassor, som stå under direktionens förvaltning. Då det torde vara otvivelaktigt, att sagda arbete under den närmast kommande tiden kommer att i ganska avsevärd grad än ytterligare ökas, anser jag mig böra tillstyrka bifall även till detta förslag.

I händelse vad jag i det föregående förordat bliver av Kungl. Maj:t och riksdagen godkänt, torde därav föranledas vissa ändringar i gällande reglementen för folkskollärarnas pensionsinrättning samt lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa. Rörande dessa förändringar lära särskilda kungörelser böra av Kungl. Maj:t utfärdas.

Slutligen torde jag böra framhålla, att det synes mig finnas anledning att taga under övervägande, huruvida icke ändring bör vidtagas med avseende å de belopp, med vilka vissa av befattningshavarna vid folkskollärarnas pensionsinrättning äro delaktiga i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa. Då emellertid härför erforderlig utredning icke föreligger, torde frågan härom lämpligen böra för närvarande undanskjutas.

På grund av det anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att i lönestaten för folkskollärarnas pensionsinrättning må, med uteslutande av den nuvarande sekreterar- och ombudsmannabefattningen med ett arvode å 3,500 kronor jämte den till staten nu fogade första anmärkningen, uppföres en ordinarie sekreterare, tillika ombudsman, med lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å respektive 3,600 kronor, 1,800 kronor och 400 kronor, tillhopa 5,800 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring,

att i nämnda lönestat uppföres ett kvinnligt biträde av tredje graden med lön, tjänstgöringspenningar och orts-

tillägg å respektive 1,100 kronor, 750 kronor och 150 kronor, tillhopa 2,000 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring,

att för de i samma lönestat upptagna två ordinarie kvinnliga skrivbiträdena uppföras samma avlöningsförmåner som för kvinnliga skrivbiträden i andra lönegraden, alltså för vardera biträdet lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg å respektive 900 kronor, 550 kronor och 150 kronor, eller tillhopa 1,600 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring,

att avlöningsförmånerna för den i lönestaten uppförde vaktmästaren må fastställas i överensstämmelse med de avlöningsförmåner, som äro, respektive kunna vara av 1918 års riksdag bestämda för förste vaktmästare vid statens centrala ämbetsverk, dock med rätt för honom att för tillsyn över pensionsinrättningens fastighet, utan avdrag å avlöningen, åtnjuta fri bostad jämte bränsle,

att följande i staten uppförda anslag, nämligen: förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 3,000 kronor, och reservationsanslaget till vikariatsersättningar, arvoden åt amanuenser och extra biträden samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och e. o. vaktmästare, nu 9,800 kronor, må höjas, det förra till 4,000 kronor och det senare till 10,000 kronor,

att de i kungörelsen den 22 juni 1911 angående ny stat för folkskollärarnas pensionsinrättning m. m. stadgade villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner förklaras skola äga tillämpning jämväl å de nya och de omreglerade ordinarie befattningarna,

att den nya sekreterartjänstens innehavare må tillerkännas delaktighet i lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa efter ett delaktighetsbelopp av 4,000 kronor, samt

att den på extra stat hos direktionen anställda kvinnliga bokhållaren må, därest hon blir innehavare av den föreslagna ordinarie kvinnliga biträdesbefattningen av

tredje graden, för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo sin föregående tjänstgöring såsom extra bokhållare inom verket.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen biföll Hans Maj:t Konungen; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gustaf Florén.
